

Megjelen: minden vasárnap
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nap-utca 42. sz.
Kéziratok nem adnak vissza.
Nyilt-téri közlemények soronként 30 fillér.

SZOBOSZLÓ ÉS VIDÉKE

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési ára:

helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve
Egy év . . . 8 kor.
Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . 2 kor.
Egyes szám ára 16 fill.

Hirdetések árszabály szerint közöltetnek.

Szegénység.

H. Szoboszló 1900. decz. hó 8.

A szegénységnek lélekölő, és testet bénító hatása talán sohasem nyilatkozott meg, talán sohasem grassált jobban, mint korunkban.

A nép minden rétege ország szerte úgy el van szegényedve, annyira ki van szipolyozva, minden oldalról kiaknázva, hogy igazán mesterfogásokhoz kell annak nyulnia, a ki a mai nyomasztó viszonyok közt fedezni tudja kiadásait.

A kis gazdát, a földmivest tönkretette a nagy földadó. Bizonytalan termény és állat produkcióit nem tudja kellőleg értékesíteni, nincs megvédve a külföldi versenytől, és a magas kormány, a mely nap-nap után gyártja a különféle adókat, nap-nap után súlyosabb terheket ró a kisgazdákra, földmivelőkre; maga teszi versenyképtelenné, más szóval lehetetlenné őket, de ezzel szemben egy szemernyit sem mozdit elő helyzetük javulásán.

Sokszor olvastam már azt a gyakran hangoztatott hazug frázist, hogy a mi földmivelő osztályunk lusta, tunya, hű a hagyományokhoz, konzervatív minden munkájában, és a mit nem látott az apjától vagy a nagyapjától, azt bizonyos előítélettel fogadja, attól idegenkedik.

A képviselőház vitái között nem egy képviselő állította oda mintául a német, vagy a francia parasztot, mint olyant a mely kevesebb és hálátlanabb talajon jóval több javakat tud produkálni, mint a mai gazdáink.

Valami igaz volt ebben az állításban, de csak valami, és volt, mert ma már sem a német, sem a francia paraszt jobban nem

műveli a földet, gazdasági gépei, és eszközei sem jobbak, sem fejlettebbek a miénknél, csak hogy míg a német meg a francia paraszt gazda, különösen a kisgazda nincs megbénítva a különböző raffineriával készült újabb adók által, addig a magyar gazda terményei a világ piacz forgalmából majdnem tökéletesen ki vannak zárva, véres verejtékkel betakarított terményeitől csak potom áron szabadulhat meg, és nyögi azokat a megszámlálhatatlan terheket, a melyekhez foghatót a külföldi átlamokban alig látunk.

Ha a kereskedelmünk, ha az iparunkon végig nézünk, ha ezek éltető gyökereit, a mely a földmivelés és mezőgazdaságban gyökeredzik, élesebb megfigyelés, bonczolgatás alá vesszük, azt látjuk, hogy az élet ereje, üdésége ennek is csökkent. Fonyadt, mert a talaj a melyben gyökeredzik nincs kellőleg előkészítve, nincs jól megművelve számára.

Igaz, hogy a parisi kiállításon a mezőgazdaságunk, állattenyésztésünk, ipar és kereskedelmünk egy pár tekintélyes képviselője nem egy grand-prix kitüntetést, nem egy arany érmet hozott el, ez azonban ne téveszsen meg, ne vezessen félre senkit, mert azok az iparczikkek nem annak a földmivelő népnek, nem annak az iparos és kereskedőnek produktumai voltak, a mely a zömét képezi ennek az országnak.

Lehet-e nálunk kis iparosról kis kereskedőről beszélni? igenis lehet, csak hogy olyanokról a hol több a passiva, mint az aktiva, a hol több a deficit, mint a profit.

Egy néhány subvencionált vállalatot, egy néhány gyárat, nagykereskedőt és nagy iparost kivéve, a többi csak tengeti az existenciáját máról-holnapra, míg el nem merül a

hitelezők árjában, hogy helyet adjon egy ugyancsak máról-holnapra dolgozó iparosnak, vagy kereskedőnek.

Minek ecseteljük ezek után a köz- vagy magánhivatalnokok, vagy a zsellérek szegénységét. — A hol a gazda szegény, ott az alkalmazott a munkás sem lakik jól. — Az a sok ezer és ezer hivatalnok, a ki nélkülözések és nehéz küzdelmek árán szerezte meg azt a kvalifikációt a melyet állása megkíván deresedő hajjal, görnyedt háttal veszi csak észre, hogy élete delén túl még annyi javakat sem gyűjlhetett, hogy háztartásának mérlege egyensúlyt ne veszítsen akkor, ha a legszükségesebb ruhadarabokkal akarja testét befedni.

Szomorú idők ezek, a melyek orvoslást kívánnak, de a mire ez idő szerint alig van kilátás, mert a mi nagyjaink csak a nagy dolgokat, a czimeres firmákat veszik észre, a melyeknek árnyékától nem látják meg a kis embereket.

Gerő Dániel.

Levél a szerkesztőhöz.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Szíves tisztelettel kérem a következő soraimnak helyt adni.

Becses lapja legközelebbi számában az egyháztanácshoz intézett közleményben az elemi fiú iskolai tanítók templomi magaviseletéről voltak kissé tulzozó megjegyzések téve. Tagadhatatlan, hogy ezen a téren voltak mulasztások, a gyermekek között pedig szembeötölő rendellenességek. Ezek azonban még koránsem mennek botrány számba. Ezeket a dolgokat nem az egyháztanács, de még nem is az iskolaszék, hanem maga az iskolaszéki elnök ur és a tanítótes-

Ne sirjunk tovább uraim! itt nem használnak a könnyek, itt tenni és áldozni kell.

A futó századok a mangaliczák étvágyát is szélsúlyossá tették. Inyenczek ők, akár egy angol-mistress, és különbözök akár Podmaniczky Frigyes.

Ha nem volnék Fleck, kétségbe esnék, a Fleckek azonban válságos időkben is Fleckek maradnak. A sertések inyenczségén kifogunk, ha higan isszák a moslékot hígat, ha szárazon isszák szárazat gyártunk. Csak hogy mint önök is tudják, ez az átmenet rázkódítás nélkül nem jár, ezt megfogja érezni még a világhírű Fleck-féle szárított moslékgyár is, a mely nem egy válságos helyzetben rendületlenül moslékgyár maradt tovább is.

Azért mint már hangsúlyoztam, egy komoly szavam lesz önökhöz, és mindkettőnk ismét megkínált egy szivarral, egy komoly szavam lesz, a melyet azt hiszem — e válságos időben természetesen fogunk találni: a gázsijukból 20 koronát havonta levonok

A Fuchs ur szájából kiesett a szivar, elkérte a negyedik zsebkendőmet, az író asztalára borult, és hangosan zokogott.

A kollegám sirására ismét megeredtek könnyeim, és most már Fuchs urral sirtam egygyütt duettelt. A főnök ur-e nem várt fordulatra kifordult az

T Á R C Z A.

Ha a főnök ur kedélyeskedik.

Írta: Borissza.

Fleck ur, a princípálisom egy borongós őszi délután az irodából kiküldte Fuchs urat, az első könyvelőt, és a következőképen szólott hozzám:

Kedves Wolf úr!

Egy komoly dologról akarok önnel bizalmasan beszélni, mielőtt azonban ezt tennem, foglaljon ön helyet és gyujtson rá egy Wekerlére.

Álló íróasztal mellett dolgozom, jótékonyan hatott rám egy kis pihenés, ebéd után lévén, egyszivar sem volt megvetendő, különösen hónap végén; mégis bizonyos aggályaim voltak a főnök ur e kedélyeskedésével szemben, és bizonyos kétkedéssel ereszkedtem a puha zsölyébe, és gyujtottam rá az illatos szivarra.

Kétegyem nem csaltak.

A legfontosabb hivatalnokaim közé számítottam önt Wolf ur mindig, a ki szorgalmával, becsületességével, a gyáram és irodám hírnevét nem kis mértékben emelte. E meggyőződésemben mind-e mai napig nem csalatkoztam, és éppen ezen körülmény készítette arra, hogy az alábbi fontos dolgokat önnel közöljem.

Bizonyára ön is tudni fogja, hogy a szárított moslék alkonya immár lejárt. Az emberek a hig moslék iránt nagyobb sympathiával viseltetnek — mert a szőke mangalicza gyorsabban hizik tőle, és állítólag a peccenyéje zamatosabb, mint a szárított mosléktól.

Míg a szárított moslék aranykorát élte, a mikor még a szárított moslékban spekulálni lehetett, addig a gyárosok sem fanyalodtak sertés peccenyére, ma azonban kedves Wolf ur, és azzal két kövér könyccsепpet törült ki szemeiből, ma azonban kénytelen vagyok magam is malacz peccenyét enni, ha azt akarom, hogy éhen ne haljak.

Igen érzékeny ember vagyok, ha valakit sirni látok én is szabad folyást engedek könyeimnek, így volt most is.

A Fleck ur mostoha viszonya annyira meghatott, hogy a princípális urral duettbe sirtam körülbelül egy félóraig, a mikor kívülről olyan jajveszékélés hallatszott be, hogy tovább zavartala nul nem tudtunk sirni. A főnök ur az ajtót kinyitotta — Fusch ur volt az első könyvelő. Mindent hallott, az iroda ajtófélfájának támaszkodott, és úgy zokogott.

Éppen a harmadik zsebkendőjét sirta tele, és a negyediket akarta tőlem kölcsön kérni, a midőn a főnök ur ötet is beszóllította.

tület érdekelt tagjai vannak hivatalosan elintézni. Sajnos dolga volna, ha ilyen ügyben is az egyháztanácsnak és iskolaszéknek kellene rendet csinálni. Egyébképen a tapasztalt rendtelenséget nemcsak az elemi, hanem a polgári iskolai tanulók is idézték elő, noha azon részről a felügyelet talán rendszeresebb. S nemcsak a fiúiskolák, hanem a leány iskolák növendékei is belesetek ebbe, a minthogy ezt az iskolaszéki elnök ur is tapasztalhatta és tapasztalta is.

A tanítótestület, mint a multban, ugy most is igyekszik megfelelni ezen a téren is hivatásának, a felmerülő rendtelenségeket azonban nem hirtelen uton kívánja tudomásul venni, hanem minden adott esetben azoktól, a kik annak szem és fültanúi voltak. Épen azért szíves tisztelettel felkéri mindazokat, kik az iskolai ügyek iránt érdeklődnek, hogy minden általok kifogásolt dolgot a tanítótestület tagjaival, vagy annak elnökével tudatni sziveskedjenek. Csak így lehet elérni kellő sikert, csak így lesz kivihető, hogy a náponként ismétlődő panaszok lassan — lassan elenyészhessenek, megszűnhessenek.

Kiváló tisztelettel nyilváníttam magam
H.-Szoboszló, 1900. decz. 6-án.

Bor Janos
tanítótestületi elnök.

Levél a szerkesztőhöz.

Illatos, elegans levélpapírra írva a következő levelet kaptuk:

Tekintetes Szerkesztő ur!

Talán nem is szükséges magamat bemutatni... sokkal fiatalabb vagyok, hogy csakis férjemnek tetszeni vágyhatnam, és sokkal tapasztaltabb, semhogy a hatalmat képviselő kalapból az engem illető osztályrészt viselni nem tudnam, s a természetből öröklött papucs-kormányzat kényelme és áldásteljes hatását ferjem urammal éreztetni ne kívánám. Nem dicsekvésként mondom, jó gazdaasszony hírében állok, s ha megtörténik is velem az a nem szokatlan malheur, hogy az éléskamara kucsat, a mit magamnál hordok, az egész háznép egybevetett, megfeszített fel napi keresése után megtalálom, többoldalú bokros elfogultságomnak a nyilvánuló jele; — beismerem, hogy a konyhában csaknem mindennap kifut a felforralt fel-tett tej, ez azonban a szomszéd gazdaasszonyok felhívása céljából történik, hogy miként kell kiüzni a támadt illatos füstfelhővel a »K. V.« club tagjait.

Megjegyzem, hogy mióta egyik-másik kegyelmes asszony oly szépen nyilatkozott az emancipációról azóta annak én is rendíthetetlen és lelkes pártolója lettem, különben is természetemnél fogva minden előkelő és rivaló eszme iránt rokonszenvvel viseltem. Ha volt is bennem egy kis ambitio, hogy ohajtottam volna szerepelni, senki sem vett komolyan most azonban igen közeli a kilátás arra, hogy korszolya egyleti tisztviselőnek megválasztanak...

Ennyi elég magamról. Férjemet illetően; ő az országos erkölcsnevelő egyesület v. b. tagja, s ez cimen a legutóbbi kedvezményes rendelet szerint portómentesen correspondál, ezt ugyan én nem hiszem, de

irodából és flamingó léptekkel eltűnt az utca tömegelegében.

Az ivlámpákat az utcákon már gyújtogatni kezdtek, a mikor a főnök ur vissza tért, nesztelenül lépett be az irodába, mi azonban idejekorán észre vettük, és ütem szerint ismét a siráshoz fogtunk, és nem hagytuk addig felbe, míg a főnök ur le nem mondott a 20 korona levonásról.

Mánap Fuchs ur, a mint a főnök ur az irodába lépett a zsebéből 6 drb zsebkendőt keresett elő, és először lassan, majd mindig hangosabban kezdett zokogni. Én természetesen a mennyire már önök a természetemet ösmerik kényszer helyzetben lévén, szintén vele sirtam.

A főnök ur először bevattázta a balfülét, aztán a jobbat, majd a földre csapta a pennáját, föl s alá futkosott az irodában, átható szemekkel végig mérte Fuchs urat mi azonban mindaddig el nem hagytuk a sirást míg a főnök ur 10 koronával nem javította a gázsinkat.

A sertések már a hig moslékot is megunták, de a princezi a gázsinkból még egy filért sem abczugolt le.

komoly férfiú életére annyiszor eldicsekedett vele, hogy erről már ő maga is szentül meg van győződve.

Hosszu mély halgatásomat — a mivel a körütem feltűnő eseményeket szemléltem — meg kellett szakítanom. A társadalmi életet alapjában oly mélyen érintő nevezetes esemény történt, hogy engem is felrázva lethargicus, álmodzásnak nevezhető szereplésből, tette hivatott fel.

S ez a »K. V.« club megalakulása.

Mi hölgyek egy nemzetközi, a világ teremtésétől fennálló, önkénytelenül összekötötésben álló, hatalmas társaságot alkotunk, melynek be nem vallott titkos célja lehetőleg minden nőtelen embernek annak rendje és módja szerint való megházasítása. Minden nő erkölcsi kötelességének tartja azt, hogy minél több társnőjét férjhez menetre segítse. Különösen a farsangon egészen szívesedélylyé fajul eme magaslatos feladat nálunk.

S ime a »K. V.« clubb egészen megzavart csendes munkálkodásukban.

Ez a vesélyes természetű ferde irányú clubb nem »Kávé« clubb, hanem »közvélemény-vonó« clubb.

Alakulását egy ötletszerű véletlen eseménynek köszöni

A mult hetekben egy eleven társaság mulatott együtt széles jó kedvében a késő éji órákban, a midőn beállított hozzájuk a cigánybanda.

A cigányprimás egy töröl metszett, igazi, jó magyar nótát kezdett huzni busan, keservesen, a mi az egyik az asztalfőn ülő pezsgő véru ifjut ugy meghatotta, hogy lelkesültségében nyomban elkiáltotta magát:

Hallo!?! Mi a kívánságod? mindent adok, a mit kérsz? Rosz a hegedűvonód, kapsz helyette egy másikat...

— Instálom, — sunyit erre a primás állásához mért büszke fejbizcentéssel — köszönöm, nagyon köszönöm, de, az volna az érdekes, ha a közvélemény venne nekem egy vonót.

A vigkedvű társaság méltányolta az elkényeztetett, s közszeretben részesülő primásnak önerzetes fellépését, kezdeményezésére összegyűlt a szükséges összeg s megszületett a jó primás részére — ki annyi felejthetetlen hüvös perczeket szerzett az uri publicumnak — meglepetés, s elismerés fejében a közvélemény vonója.

S így jött létre a nőtlen férfikből alakult »Közvélemény Vonó« klub, a mely a legszigorubb, zárt társaságot képezi, tagjai szent fogadalmat tettek megesküdve a jókedv symbolmára, a közös vonójukra, hogy kilétüket soha, senkinek elárulni nem fogják.

Az a hír terjengett szét a városban szájról-szájra, hogy ezen titkos társaság tagjai egyuttal nőtlenségi fogadalmat is tettek.

Hallatlan és megbotránkozató!

A titok mély leple még nagyobb ingert ad a tudás vágyához.

Hosszas fáradságos kutatás után csak annyit sikerült kipuhatolnom, hogy demokratikus alapon nyugvó internationalis jellegű e társaság van benne oia, tót s mindamellert a legbensőbb érzelem köti őket össze, elnökük egy kiváló tekintélyes mester.

Bármennyire szép is magában véve a zene s nemesítő annak az értelmeken uralkodó hatalma, bármennyire is kell dicsőitnünk annak cultusait — mindamellert nagyon természetes, hogy a K. V. klubot nekünk, nőknek szent kötelességünk szét robbantani.

Az nem engedhető meg, hogy annyi fiatal ember önmagában élje át rideg 4 fal között az életét, a közvélemény vonója alól oda kell vonnunk őket a Hymen aranyos karjai közé, hadd érezzék mesteri elnökökkel együtt az igazi boldogságot.

Nehéz dolog, a mit kívánni ohajtok, mert titokban lappangó nem idegen, hanem belső ellenséggel állunk szemközt, a ki midőn harozra indulunk ellene mindenütt van, midőn leakarják vágni hydra fejét ninc sehol.

Gyülekezünk, tömörölnünk kell ellene s ebben fog rejteni egyik bizalmi erőnk.

Hogy mi volna használandó eszköz, ha megengedi — a jövő levelemben megírom.

A legmélyebb titoktartást kérve Hajdu-Szoboszlón, 1900. december 8.

egy fecsegő asszony.

*) u. i! Ugy értesültem, hogy kültagokul ferjes emberek is beiratkozhatnak. tessék kitudakolni, hogy a ferjem benne van-e ezen illustis társaságban, melynek minden tagja olyan egymáshoz húzó — vonó.

fentebb.

Népiskolai mizériák.

Népiskoláink ügyei ujabban egyre jobban foglalkoztatják ugy a nyilvánosságot, mint az iskolák felügyeletére hivatott testületeket, bizonyosságául annak, hogy elemi népiskoláinkban sok a javítani és kiküszöbölni való ferde szokás.

Igen nagy baj már magában véve az is, hogy a tanítók egy jó része — ugy szólván — mi gondot sem fordít a gyermekek nevelésére, hanem megelégszik pusztán azzal, ha a kiszabott tananyagot betanítja. A gyermekek erkölcsi viseletére való felügyelet lanyha s így azok magokra hagyatva egészségtelen, téves irányban fejlődnek, s a legtöbb esetben jórésztben levedeznek az iskolában még azokat a jó tulajdonságokat is, amelyeket otthon, a helyes családi nevelés folytán nyertek.

Hány-meghány szülő tapasztalhatja elszomorodva azt, hogy azokat a hibákat, ferdeségeket, illetlenségeket, rossz szokásokat amelyeket a gyermek a közös iskolában sziv magában, otthon kell kiirtani sok bajjal, vesződéssel és éber gondnal. Ennek az az oka, hogy az erkölcsi nevelésre jóval kevesebb gond fordítatik, mint a kétszerkettő betanítására. Már pedig a tudós jó erkölcs nélkül legalább is kétes értékű.

Nagyon rossz szokás az is, hogy nálunk a gyermekek a tanítás megkezdése előtt jóval felmennek az iskolába, s ott a tanító felérkezteig felügyelet nélkül vannak. Ez alatt az idő alatt tanul meg a gyermek minden rosszal, s a gyermekek egymással való érintkezésének ez a módja az, amely a vásott gyermekek erkölcsi viseletét átplántálja a jóviseletűekbe és jónevelésűekbe is.

Ezt megengedni semmi áron sem volna szabad, mert el sem lehet gondolni, hogy az a 6-700 gyermek, amelyik óraszámra együtt hancuzik, felügyelet nélkül, jó és helyes dolgot csinálna.

Arról sincsen kellőleg gondoskodva, hogy a gyermekek az iskolából hazamenet megfelelő felügyelet alatt álljanak. A gyermekek utcai rendetlenkedése és illetlensége csak méltó folyománya annak a nevelési rendszernek, amelyben azok az iskolában részesülnek, amelyekben azok az iskolában részesülnek.

De van még egy más, érdekes dolog is.

Egyik — másik tanító különösen nyáron, a megszabott napi öt óra helyett 7-8 órát is tanít. A gyermekeket reggeli hat órára már felrendeli az iskolába s ott kinozza, sanyargatja őket délelőtti 11 óráig. Mert az ilyen eljárás csakugyan kínzás és sanyargatás, mert tönkreteszi és elcsigázza a fejlődő félben levő gyenge gyermeket.

Hát arról az előadási modról, amely a leczke felmondás tekintetében iskoláinkban honos, ugyan mit szólunk?

Erre vonatkozólag nem mondunk kritikát, csak azt tanácsoljuk mindenkinek, hogy a nyilvános vizsgálatok alkalmával méltassa figyelemre ezt is.

A gyermek szajkó módra, lélek és gondolkodás nélkül, fűlsértő monoton, skándaló hanghordozással ugy mondja el a kérdezett dolgot, hogy a helyes érzéssel bíró ember a szó teljes értelmében megundorodik ettől az izetlenségtől. Egy ilyen vizsgán valósággal szánnalom végighallgatni ezeket a minden természetességéből kivedkötötett, elrontott izlésű és romlott érzékű szegény gyermekeket. Ezek a tudokon kívül elcsavart érzékű gyermekek még évek mulva, akkor is érzik ennek a rosz

szokásnak a hátrányát, amikor már a középiskolákba fel kerülnek, mert még ott is guny és nevelésgyógyai éveken keresztül mindaddig, míg rossz szokásukról le nem szoknak.

Én részemről sohasem hiszek annak a tanítónak sem a tudásában, sem a helyes módszerében, sem a jó izlésében — akinek a tanítványai így felelnek. — Így egy szakképzett, helyes belátású tanító nem taníthat, és amikor ilyen feleleteket hallok, mindig azt gondolom, hogy az ilyen gyermekeket nem a tanító tanítja meg a leckére, hanem a másik gyermektársa, aki a tanító távollétében órák hosszágig, diktandó kiabálja a kihagyott leckét a szék tetejéről az egész grádusnak.

Ideje volna már, ha ezeknek a visszáságoknak eleje véletlen, s ha maga a tanítótestület lenne az, aki ezeket a jogos kifogásokat orvosolja.

Hisszük, hogy így lessz, mert ha így nem lenne, úgy az iskolák felügyelő testületének kell a kezébe venni ezt az ügyet.

Y.

H I R E K .

— **Névnapok.** Hétfőn, Ferencz napja alkalmából Sághy Ferencz házipénztári ellenőrnél, Vaczi Ferencz tanácsnoknál és Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél gratuláltak az ismerősök és jóbarátok. Csütörtökön meg Miklós napja alkalmából Oláh Miklós tanácsnokot és Szécsi Miklós polgáriiskolai igazgatót gratuláltak meg számosan. Mondani sem kell, hogy a névnapi gratulálók mindenütt jól mulattak. A jókívánatokhoz mi is csatlakozunk.

— **A korcsolyaegylet** tegnapi tervezett batyubálját az egyetelnöksége, a kedvezőtlen időjárás következtében bizonytalan időre elhalasztotta. A mulatság megtartásának napjáról a közönség annak idején értesített fog. Az elhalasztást csak helyeselték, mert az ut és az időjárás csakugyan olyan kedvezőtlen, hogy kockáztatta volna a mulatság sikerét.

— **Balthazar Dezső** lakású szolgáló Zsigmond Sándor fele paplak hiányai és átalakítási munkálatai, a héten jórésben befejezést nyertek. A szobákat kifestették, az ajtókat kireperálták és átfestették, úgy, hogy a beköltözködés pár nap múlva már lehető lesz. Az új lelkész családja a hét végén és a jövő hét elején már ide is fog költözni. Maga az újonnan megválasztott lelkész csak a jövő héten fog megérkezni és folyó hó 23-án tartja meg beköltöztető egyházi beszédét.

— **Szilyester esti batyubál.** A szoboszlói iparosok decz. hó 31-én saját helyiségükben Szilyester-esti batyubált rendeznek. A meghívók legközelebb lesznek kibocsátva.

— **Jókai Mór összes műveit** a szoboszlói iparos olvasókörnek végre sikerül igen szép piros díszkötésben megszerezni. Régi vágyuk teljesült ezzel az iparosoknak. Nagydeme van ebben Pénztáros István iparhatósági biztos urnak, ki jó tanácsaival, buzdításával, valamint a könyveknek igen jutányos áron való megszerzésében segédkezett. Továbbá Muhi Daniel egyleti alelnöknek, ki az egész összeget ügyes bálók rendezésével, leleményességével szerezte meg.

— **A forspont** szolgálatot a héten, árlejtés után, ki akarta adni vállalatba a városi tanács. Ugy halljuk azonban, hogy 1400 korona kikiáltási ár mellett vállalkozó nem akadt.

— **A népszámlálás** előkészítése ügyében Pénztáros István főjegyző, a népszámláló biztosokkal tegnap délután értekezletet tartott, a melyen a szükséges teendőkre oktatta ki őket és kiosztotta köztük a munkálatokhoz szükséges őrlepkákat is.

— **Számokérőszék** tartott szerdán a közigazgatási hivatalokban, mely alkalommal a folyó évi aug. 15-től nov. 15-ig érkezett ügydarabok megvizsgálása került sorra. Az ügykezelés minden hivatalban rendben találtatott. Ezt követően csütörtökön a vármegyén volt számokérőszék.

— **A Parator.** — Kőszvényt, csúzt, rheumát idegességet, izületi fájdalmakat párszor használva megszüntet. Ára 70 fill. Kapható Francies és Jóna drogueriajában, Debreczen, Kossuth-utca 64. sz.

— **Vinczellérek figyelmébe.** A kecskeméti állami vinczellériskola igazgatósága a következő hirdetményt bocsátotta ki:

Pályázati hirdetmény
a kecskeméti állami vinczellér iskolába való felvétel iránt.

A kecskeméti állami Miklós szőlőtelepen egyéves tanfolyamot létesített új állami vinczellér iskolába az 1901. tanévre való felvételre ezennel pályázat hirdettek.

A vinczellér iskola célja az, hogy az abban felvett szőlőművelők a mai szőlőművelés és borászat összes ágaiban, ugyiszintén a gyümölcsfa kertészet fontosabb munkálataiban gyakorlatilag kiképeztesse.

Felvételi feltételek.

1. Ép, egészséges, a szőlőműveléssel járó munkára alkalmas testalkot.
2. Kifogástalan, erkölcsös előélet.
3. 5, A 16 éves kor betöltése.
4. Irni és olvasni tudás.
5. Azoknak akik felvételért folyamodnak, kötelezniök kell magukat arra, hogy az iskolát annak szabályszerű bevégezése előtt nem hagyják el.

Előnyben részesülnek a felvételnél, a kik szőlőműveléssel már foglalkoztak, vagy a kik katonai kötelezettségeknek már eleget tettek.

A tanító munkások a tanfolyam egész időtartama alatt teljes ellátást lakást fekvőhelyül egy ágyat szalmazsákkal s egy pokrócot kapnak, a további ágyműről és ruházatokról magok tartoznak gondoskodni, azonkívül még havonként 10 korona díjazásban részesülnek, melynek fele, az az 5 korona az illőtöknek havonként utólagosan fizetetik ki, 5 korona pedig havonként biztosítékképen visszatartatik.

Ez a biztosíték azoknak a munkásoknak, a kik a tanfolyamot szabályszerűen bevégezték, ennek bevégezése után egyszerre fog kifizetelni.

Ellenben azok a kik a tanfolyamot időközben elfogadható alapos ok nélkül elhagyják vagy arról önhibájuk folytán eltávolítottak, a biztosíték visszafizetésére igényt nem tarthatnak.

Az iskola teljes bevégezése után a tanuló munkások szorgalmuknak és képességüknek megfelelő bizonyítványt kapnak s a kereslet arányában a szőlőbirtokosoknak, mint vinczellérek és előmunkások ajánlatni fognak.

Pályázni szándékozók egy koronás bélyeggel ellátott kérvényükhöz a következő melléleteket kötelesek csatolni.

1. Orvosi bizonyítványt.
2. Községi erkölcsi bizonyítványt.
3. Keresztlevelet (születési anyakönyvi kivonatot),
4. Bizonyítványt arról, hogy irni olvasni tudnak.

5. Nagykorúnak saját, kiskorúnak pedig szülei vagy gyámjuk által aláírt s a községi előjáróságok útján kiállított kötelező nyilatkozatot, hogy az iskolát a tanfolyam befolyezése előtt elnem hagyják.

6. Végül azok kik katonai kötelezettségüknek eleget tettek, vagy szőlőműveléssel foglalkoztak, avagy más szolgálatban voltak, az ezekre vonatkozó összes okmányaikat.

Az így kellőleg felszerelt kérvények a nagyméltóságú m. kir. Földművelésügyi minis-ter urhoz címezve a kecskeméti m. kir. vinczellér iskola igazgatóságához folyó évi decz. hó 20-ig nyújtandók be.

A tanév kezdődik 1901. év január hó 7-én s tart ugyan azon év december 1-ig.

Kecskemét, 1900. november hó,

A m. kir. vinczellériskola igazgatósága.

Közgazdaság.

A havi vakságról

Irta: Gerő Daniel.

A havi vakság, vagy a hónapos vakság a lovak legveszedelmesebb megbetegsége, a mely rendszeren az egyik szemén, és pedig igen gyakran a balszemen kezdődik, és ha az egyik szem tökéletesen tönkre

ment, akkor a felszem teljes vakulása áll be; következik a másik szem betegsége, a mely szinten teljes megvakulással végződik.

Kivételes esetben azonban előfordul, hogy mind a két szem egyszerre lesz beteg, és egyszerre áll be mind a két szem világtalansága, ez azonban a gyerekek közé tartozik.

A betegség előidéző okát mind a legújabb korrig nem tudták felfedezni, sőt e tekintetben ma is csak ott tartunk, hogy azt már tudjuk, hogy valami spebifikus elődi idezi elő a betegséget, de magát az elődit megtalálni mindeztideig nem sikerült.

A betegség legkezdetelegesebb szakában a könnyezésen, fenykerülésen, fájdalommaságon és a szembogarának (pupilla) megkissebedésén kívül egyebet nem igen látunk. Az állat felig, vagy egészen csukva tartja a szemét, mind két szemhéj duzzadt, nyomásra fájdalmas, a könnyelválasztás fokozódik, és sokszor csurgót képez az arcon. Egy-három nap múlva azonban a szem elülső csarnokában levő folyadék megzavarosodik, a szivárványhártya (iris) rajzolata elmosódik, zölde sárga színt nyer, majd egy pár nappal később a szivárványhártya és a szaruhártya között sárgás színű bolyhok és csafatok lépnek fel, a melyek össze verődve egy borsó nagyságot érhetnek el és a szemcsarnok alsó részében foglalnak helyet. A szaruhártya eközben világos marad, vagy igen kis fokban elhomályosodik. A betegség -kezdetétől számítva 8-10 nap múlva a leirt tünetek alább hagynak, az állat a szemét nyitva tartja, a könnyezés megszűnik a szaruhártya feltisztul, az első szemcsarnok vize tökéletesen kitisztul, a szivárvány hártya rajzolatát vissza nyeri, a szem bogara is kitágul, és ezzel a nyugalom a beteg szemben több hétre helyre áll. Ilyenkor a beteg szem az egészséges szemtől nem különbözik semmiben sem, szabad szemmel nem vehető észre semmi, legfeljebb a szemhéjak horzsolása, szőrtől kapott helyei jelzik, hogy itt egy szemgyulladás folyt le.

Három-négy hét múlva a szem tökéletes feltisztulása után a rohamok a leirt sorrendben újra fellepnek a szemben, újra kitisztulnak, hogy aztán 3-4 hét múlva a period ismét bekövetkezzék.

Még tökéletesen nincs megállapítva, hogy hány roham után következik be a tökéletes megvakulás, a tapasztalás azt mutatja, hogy erre nagy befolyással van az a körülmény, hogy jól fejlett nagy szem van-e az állatnak, vagy pedig apró kicsi a szemtekeje, az előbbi esetben mivel a nagyobb, erősebb szem ellentállóbb, a rohamoknak többször kell jelentkezni, hogy a szemet tönkre tegyék, míg a kis, tehát gyengébb szemnél kevesebb roham szükséges, hogy a tökéletes megvakulás létre jöjjen.

Nagyban befolyásolja a rohamok számát a fertőzés intenzitása is, minél több fertőző anyaggal történt a fertőzés annál kevesebb rohamra van szükség, és megfordítva. A rohamnak száma ugy közép számmal 8-10, és mivel minden hónapban ismétlődik, hónapos, vagy havi vakságnak nevezik.

A harmadik-negyedik roham után a szemben már szabad szemmel is olyan elváltozások fedezhetők fel, a melyeket a laikus is észre vehet: a szem kisebb a rendesnél, sorvadtt beesett, tapogatásra puha, a szemhéjak ránczosak, három szögben felhúzódtak, a szivárványhártya sárgás-szürke, a jég-lencse elhomályosodott.

Az állat, mert nem lát jól, ijedős, bokros.

Folyt. köv.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **Fehér Gábor**

Schiffer Ignác üzletében finom selyem szövetek és mindenféle menyasszonyi kelengyék a legolcsóbban beszerezhetők.

Legjobb a „Hajdusági pedró”. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerárában 5-10 és 20 kros dobozokban.

Dr. Malatinszky József ügyvédi irodáját a Hajdu-Szoboszlói Takarékpénztár házába helyezte át. Hivatalos órák: d. e. 8-12-ig és d. u. 2-5 óráig.

Egy fajtisza valódi Szilmenthali fejős tehén elado. Értekezhetni Tökés Zsigmond üzletében H.-Szoboszlón.

H.-Szoboszlón Tökés Zsigmond vas-, fűszer-, és vegyes üzletében egy jó családból való fiú tanuló felvétetik.

Legjobb és legolcsóbb czipők bevásárlási forrása.

A legelőnyösebb vásárlás eszközlése céljából a tisztelt közönség érdekében áll czipő szükségletét

Tolnay Dániel

Debreczen, főtér főpostával szemben levő

Férfi-, Női és Gyermekek-czipő Nagy áruházából

beszerezni, hol oriási választékban szép formájú szolid elven készített tartos czipők oly meglepő olcsó árban kaphatók, mint a milyen bárhol sem nyújtható.

Legújabb divatu kalapok és nyakkendők, legjobb minőségű férfi ingek harisnyák és egyéb uri cikkek bámulatos olcsó árban.

Legjobb és legolcsóbb czipők bevásárlási forrása.

A legjobb izlésnek megfelelő árak

Nagy raktár férfi és fiu csizmákban.

Férfi és fiu kalapok és sapkák. Olcsó szabott árak! Férfi és fiu ingek, gallérok és kézeltők.

Feltűnést keltő
szép és divatos
URI DIVAT
ujdonságok érkeztek a közelgő őszi és téli idényre

FEKETE JAKAB
elsősorú uri-divat, kalap, fehérenemű és czipő-üzletébe
DEBRECZEN,
Főtér kistemplom mellett, ev. ref. egyház épület.

Ujjonnan nyílt férfi divatüzlet

Czipők, esőernyők, uti-bőröndök. Nyakkendők, zsebkendők és harisnyák.

Olcsó szabott árak!

Neumann M.

Debreczen főtér a m. kir. postával szemben.

Városi és utazóbunda.
Gazdasági kabát szörmebéléssel.
Télikabát.
Felöltők.
Havellok.
Ulster.
Raglan.
Férfiöltönyök.
Fiu- és gyermekruhák.

Pontos ezimre figyelni tessék!

Különosztály méret szerint, nagy választék angol, francia és hazai szövetekben.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Gyümölcsfák

minden nemei kaphatók 1-6 éves példányokban erősségökhöz mért méltányos áron teljesen hiteles elnevezéssel gondosan kiásva és jól csomagolva

Petrovay György
faiskolájában
NAGY-KÜRÜBEN.

Árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Könyvnyomdai munkákat jutányos áron teljesít

Plón Gy.
könyvnyomdász
HAJDU-SZOBOSZLÓN,
Iskola-tér, 65. sz. Saját ház.

Ugyanott egy fiu tanulónak felvétetik.

Egy

50 kat. holdas tanyabirtok egy tagban, Szoboszló város közvetlen közelében örök áron eladó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

M. kir. államvasutak téli menetrendje.

Indulás Budapest fele.

Reggel 9 óra 23 perczkor	gyorsvonat.
Délután 1 . 06 .	személyvonat.
Délután 4 . 38 .	gyorsvonat.
Este 7 . 56 .	személyvonat.
Ejjel 11 . 05 .	személyvonat.

Indulás Debreczen fele:

Ejjel 2 óra 01 perczkor	személyvonat.
Hajnaltól 4 óra 50 .	személyvonat.
Reggel 6 . 56 .	vegyesvonat.
Délután 11 . 21 .	gyorsvonat.
Este 6 . 03 .	gyorsvonat.

A Sándortelep Ujvidéken

folyó év őszi, vagy 1901. év tavaszán szállításra évek óta a legnagyobb elismerésben részesülő megbízható terményeit ez idén megvételre felajánlja: u. p.

Fásajtványokat.
Zöldajtványokat.
Amerikai alanyvesszőket.
Különféle értékes Hibride vesszőket.
Európai gyökeres szőlővesszőket.
Európai sima szőlő vesszőket ojtási célokra.
Európai sima szőlővesszőket kiültetésre.
Legjobb és fajtisa minőségben.
Olyan dus választékban, mint azt egyetlen hazai telep sem nyújthatja
Nagy mennyiségekben.
Tetemesen leszállított árak mellett.

A Sándortelep részletes árjegyzékét alul-

írott teleptulajdonos mindenkinek kívánatra ingyen és bérmentesen megküldi és felkéri mindazon t. cz. vevőket melyek vagy bizonyos fajokra és bizonyos alanyokra ojtva igényt tartanak, vagy pedig zöldajtványokra, melyek némely fajból nem túl nagy számban készülnek, hogy sziveskednének kívánságaikat vele mielőbb tudatni, hogy vagy az árakat, mint pedig a fajokat illeti, vagy bármely más megkeresésüket, azonnal elintézhesse.

Adamovich Sándor
bornagykereskedő és a Sándortelep tulajdonosa
Ujvidék. (Bács-Bodrog megye.)

Piaci árak.
1900. Deczember 8.

Buza	—	—	6.30—6.40
Kétszeres	—	—	5.60—5.80
Rozs	—	—	5.20—5.30
Árpa	—	—	5.20—5.30
Zab	—	—	0.00—0.00
Tengeri uj	—	—	4.30—4.40